

חכמ' יקרא את שמע כתחלה ואם רצה לשנות ישנה ^(י) כל העובר על דברי חכמ'ים הרי זה מתחייב בנפשו שנ' (קהל י, ח) חפר גמץ בו יפל ופורץ גדר ישכנו נחש.

^(י) ד"א חפר גומץ בו יפול זו דינה בת לאה שהיו אחיה ובית אביה ^(י) יושבים ושונים בבית המדרש ויצאה לראות בכנות הארץ שנ' (בראשית לד, א) ותצא דינה בת לאה, מי הוא נחש שנשכה זה שכם בן חמור שנ' (שם, ב) וירא אותה שכם ^(י) בן חמור.

^(י) [דבר אחר] חפר גומץ בו יפול זה המקלל שנ' (ויקרא כד, יא) ויקב

אינו צריך] ואם רצה לשנות שונה ואין בו משום שמע שמע כדאמרי' בירוש' שם מר' יעקב גרוסה ולא משום אסור להתרפאות בד"ת כדאמרי' בתלמודין שבועות דט"ו ע"ב. וריהטא דמילתא הכא כדעת רש"י ריש ברכות וע"ש תוד"ה מאימתי ובשאר ראשונים ואין כאן מקום אריכות. בנוסחא 'מתוקנת' כאן: אם ת"ח הוא יקרא ואח"כ אם רצה לשנות שונה, והדברים נראין דלאו בעולה על מטתו מיירי אלא שחושש שישתקע במשנתו וע' מחלוקת רש"י ותוס' ברכות ד"ה ע"ב תוד"ה אלא לגבי לפני תפלת שחרית וירי' ברכות לגבי ערבית אינו נראה ^{אח"ח 1234567} כן ומן הצורך לקצר.

^(י) כל העובר אדר"נ שם וברכות שם [וע"ש דשאני משאר דוכתי ומשור"ה לא צויינו כאן (ומהריט"ץ ציין קצתם)].

^(י) דבר אחר כו' עי' קה"ר פ"י, ח [ופדר"א ר"פ לח]. ומ' שם דסוף קרא קדריש בה ופורץ וגו' ומהריט"ץ פ"י כאן שני חלקי הפסוק עליה, וכפיה"נ אין צורך.

^(י) יושבים ושונים בביהמ"ד צ"ת ממקרא מלא בראשית (לד, ה), ושמא ס"ל דלא כולן היו עם הצאן כבפרשת וישב, ושמא לאו אההיא שעתא קאי אלא דאינהו הוו יושבי אוהל ולא יצאו אלא לצורך והיא פרצה גדר זה, וזה נראה. וכן משמעות נוסח ית"ת שהעתיק מכאן בזה"ל שהיו אחיה ואביה כו' והיא יוצאת לראות כו'.

^(י) בן חמור החיוי, והוא עיקר הדרשה, ע"ש ברד"ל. [וכ"ה בבראשית רבתי בהשמטות הפרשה].

^(י) דבר אחר כו' (ישנו בנו"א ולי' במהריט"ץ), ול"מ דרשה זו במ"א. והובא חלקו בית"ת פ' אמור מאדר"נ.